

KANTEEL

kinderopvang

PEDAGOGISCH WERKPLAN
PA/KDV
De Terp

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Praktische informatie	4
Adresgegevens Kanteel	4
Adresgegevens locatie.....	4
Openingstijden	4
1.1 De groepen	5
2 Visie op kind en ontwikkeling bij Kanteel	9
2.1 Organisatiemissie	9
2.2 Kindbeeld.....	9
2.3 VVE Voor-en Vroegschoolse Educatie	13
3 De dagelijkse praktijk.....	14
4 Pedagogisch vakmanschap.....	19
4.1 TALENT.....	19
4.2 Inzet beroepskrachten in opleiding /stagiaires	20
5 Volgen en observeren	22
5.1 Zo doe ik, zo praat ik, zo beweeg ik.....	22
5.2 SNEL.....	23
5.3 Overdrachtsformulier	23
6 Visie op kind en ontwikkeling bij Kanteel	24
7 Ouders	25
8 Bijlage Basiszorg op het kindcentrum	27

Voorwoord

In dit pedagogisch werkplan staan de uitgangspunten van de dagelijkse omgang met de kinderen binnen KDV en PA de Terp beschreven.

We willen u graag vertellen hoe we werken en welke uitgangspunten we hanteren.

De vier pedagogische basisdoelen zoals die beschreven zijn in de Wet Kinderopvang vormen het uitgangspunt van dit plan. Dit betekent dat:

- a. op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;
- b. kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
- c. kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden, en
- d. kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Naast dit wettelijk kader zijn ook de pedagogische bouwstenen van Kanteel (zie www.kanteel.nl) bepalend voor dit werkplan. De bouwstenen zijn het pedagogisch beleidsplan zoals dat Kanteelbreed geldig is. Dit plan is besproken en goedgekeurd door de Centrale Cliëntenraad(CCR) van Kanteel.

Samen met de ouders en medewerkers van onze locatie hebben wij, door het schrijven van dit pedagogisch werkplan, invulling en kleuring gegeven aan deze bouwstenen, want iedere locatie is anders. In dit plan kunt u lezen wat uw kinderen ervaren en zien van onze pedagogische uitgangspunten en keuzes.

Dit plan wordt jaarlijks door alle betrokken partijen geëvalueerd. Wij nodigen u uit om met ons in gesprek te blijven over de inhoud van ons pedagogisch werkplan, zodat we dit, waar nodig, bij kunnen stellen.

Wij vinden kwaliteit in de kinderopvang erg belangrijk. Daarom zijn wij aangesloten bij de BMK (Branche Maatschappelijke Kinderopvang). De algemene maatregelen die wij hanteren zijn te vinden op de site van Kanteel. <https://www.kanteel.nl/voorwaarden>

Kindcentrum de Terp biedt opvang aan kinderen van basisschool de Terp. Vanuit andere basisscholen zijn de kinderen uiteraard ook welkom op Kindcentrum de Terp. Zij worden middels taxivervoer op locatie gebracht.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben dan kunt u de medewerkers altijd aanspreken. Uiteraard kunt u ook bij mij terecht; cvmierlo@kanteel.nl

Ik wens u en uw kind een fijne tijd op de Terp toe.

Met vriendelijke groeten,

Cathelijne van Mierlo
Locatiemanager kindcentrum de Terp.

1 Praktische informatie

Adresgegevens Kanteel

Kanteel Kinderopvang

Postbus 334

5240 AH Rosmalen

tel. 073-8507850

E-mail: Info@kanteel.nl

Website: www.kanteel.nl

Afdeling relatiebeheer:

E-mail: relatiebeheer@kanteel.nl

Telefoon: 073-851 14 74

Adresgegevens locatie

Kindcentrum de Terp

Nieuwendijk 38

5241 BB Rosmalen

Peuterarrangement de Terp

Terpeborch 78

5241 KB Rosmalen

Telefoon: 06-380 77 818

E-mail: PATerp@kanteel.nl

Telefoonnummers

De Lachebekjes: 06-380 77 822

e-mail: KDVTerp@kanteel.nl

De Praatjesmakers: 06-380 77 825

e-mail: KDVTerp@kanteel.nl

Noodnummer: 010-240 37 29

Locatiemanager

Cathelijne van Mierlo

Telefoon: 06 36 54 33 28

E-mail: cvmierlo@kanteel.nl

Openingstijden

Kinderdagverblijf; maandag t/m vrijdag van 07:30 – 18:30 uur.

Peuterarrangement; is tijdens schoolweken geopend op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 08:30 – 12:30 uur. Tijdens de schoolvakanties is het peuterarrangement gesloten.

Op officiële feestdagen zijn alle groepen van kindcentrum de Terp gesloten.

Halen/ brengen

Kinderdagverblijf

Wij hanteren vaste breng- en haaltijden zodat er voor de kinderen rust heerst en structuur is. Deze momenten dienen tevens om informatie uit te wisselen hoe de dag verlopen is en of er aandachtspunten zijn voor u of ons als pedagogisch medewerkers.

Uw kind komt de hele dag:

Brengen tussen 07:30 en 9.00 uur

Ophalen tussen 16:00 en 18:30 uur

Uw kind komt een ochtend:

Brengen tussen 07:30 en 9.00 uur

Ophalen tussen 12:30 en 13:00 uur

Uw kind komt een middag:

Brengen tussen 13.00 en 13.30 uur

Ophalen tussen 16:00 en 18:30 uur

Peuterarrangement

Peuterarrangement de Terp

Brengen: 8.30 uur

Ophalen: 12.15 uur

De dag start met een kwartier spelinloop. Tijdens dit kwartier sluit de ouder aan bij het spel van het kind en is er tevens ruimte voor een overdracht.

De dag eindigt met een kwartier uitloop waarin de ouder kan zien wat het kind deze dag gedaan heeft en er ruimte is voor een overdracht.

Als uw kind door iemand anders wordt opgehaald dient u vooraf hiervoor toestemming te geven. Dit geldt zowel voor de dagopvang als voor het peuterarrangement. Mochten wij hiervan niet op de hoogte zijn, dan nemen wij eerst contact met u op voordat wij uw kind meegeven.

Locatie-overstijgend opvangen

Kinderen van locatie de Kromme Hoek worden in vakanties opgevangen op onze locatie.

Dit wordt ook wel locatie-overstijgende opvangen of clusteren genoemd en kan alleen gedaan worden als:

- Beide locaties zijn vermeld in de plaatsingsovereenkomst van het kind
- Ouders en kinderen van tevoren op de hoogte zijn gebracht dat de opvang op de andere locatie plaatsvindt. *De locatiemanager van de Kromme hoek en de pedagogisch medewerkers van de Kromme Hoek onderhouden hier iedere vakantie contact over met de pedagogisch medewerkers van de Terp.*

1.1 De groepen

Het kinderdagverblijf bestaat uit 2 verticale groepen (0 t/m 4 jaar), namelijk de Lachebekjes en de Praatjesmakers. Per groep mogen er maximaal 13 kinderen opgevangen worden. Wij kiezen specifiek voor de verticale groep, omdat deze het meest lijkt op een gezinssituatie. Hierbij leren de oudste kinderen met hun activiteiten rekening te houden met de jongste kinderen, terwijl de jongere kinderen juist weer de oudere kinderen nadoen en hiervan leren.

Het peuterarrangement bestaat uit 2 arrangementen. Te weten het maandag-donderdag arrangement en het dinsdag-vrijdag arrangement. Wij hebben bewust voor deze koppeling in de dagen gekozen zodat de kinderen structuur krijgen in hun week waarbij ze de pedagogisch medewerker en de homogene groep kinderen aan het begin en einde van de week een dagdeel ontmoeten.

Stamgroep

Zo noemen we de groep waar uw kind in geplaatst wordt. Aan deze groep is vaste groepsleiding gekoppeld. Door de overheid is vastgesteld wat de maximale bezetting van kinderen op een groep mag zijn in combinatie met het aantal pedagogisch medewerkers. Dit noemen we het beroepskracht-kind-ratio. Daar wijken wij niet van af. Het kan voorkomen dat er op rustige dagen stamgroepen worden samengevoegd. Hierover wordt u altijd geïnformeerd door de pedagogisch medewerkers en wordt u gevraagd om hiervoor toestemming te verlenen.

Kinderopvang

Op maandag, dinsdag en donderdag starten wij om 7.30 uur gezamenlijk op de groep van de Praatjesmakers. Er is dan één vaste pedagogisch medewerker aanwezig voor beide verticale groepen. Om 08:00 uur start de volgende pedagogisch medewerker op de Lachebekjes. Vanaf dat moment kunnen alle kinderen gebracht worden op hun eigen stamgroep. Ook aan het einde van de dag sluiten wij gezamenlijk af. Vanaf 17.15 uur worden alle kinderen samengevoegd bij de Lachebekjes en dragen de pedagogisch medewerksters de dag aan elkaar over. Vanaf 17.30 uur tot 18.30 uur is er nog minimaal één pedagogisch medewerkster aanwezig op het kinderdagverblijf. Op woensdag en vrijdag voegen wij de Praatjesmakers en Lachebekjes samen.

Tijdens het samenvoegen houden wij rekening met de kindaantallen volgens de wettelijke richtlijnen:

Er wordt rekening gehouden met het aantal kinderen onder 1 jaar,

- Het vaste gezichten criteria voor baby's onder 1 jaar,
- Hoeveel kinderen er zijn onder de 3 jaar.

Op het moment dat wij extra aanvragen krijgen zijn bovengenoemde criteria leidend.

Peuterarrangement

Het peuterarrangement bestaat zoals gezegd uit 2 arrangementen. Hier kunnen maximaal 14 peuters zitten die worden begeleid door twee pedagogisch medewerkers.

De kind – leidster ratio is 1 pedagogisch medewerker op 8 kinderen.

Bij ieder peuterarrangement worden kinderen geplaatst van 2,5 tot 4 jaar. In enkele uitzonderingen wordt een kind vervroegd geplaatst op verzoek van Compas met 2 jaar en 3 maanden.

Binnen het peuterarrangement is het niet mogelijk om extra dagen af te nemen. Dit om de homogene samenstelling van de groep te borgen.

Indeling stamgroepen

De kinderopvanggroep van de Lachebekjes en de Praatjesmakers zitten aan elkaar geschakeld. Beiden ruimtes zijn gesitueerd in het bijgebouw van Kindcentrum de Terp.

De ruimte van peuterarrangement de Terp zit in het hoofdgebouw aan het kleuterplein.

Beroepskracht-Kind-Ratio (BKR) en drie-uursregeling

In de wet Kinderopvang is vastgelegd wat het aantal toegestane kinderen is ten opzichte van het aantal pedagogisch medewerkers. Hier houden wij ons aan bij Kanteel. In de wet is ook vastgelegd dat we hier 3 uur op een dag (bij een openstelling van 10 uur en meer) vanaf mogen wijken.

	Tijd afwijken	Tijd niet afwijken
Maandag	8.00-9.00 uur	7.30-8.00 uur
t/m	13.15-13.45 uur	9.00- 13.15 uur
vrijdag	13.50-14.20 uur	13.45-13.50 uur
	17.00-18.00 uur	14.20-17.00 uur
		18.00-18.30 uur

Wij bespreken de afwijking van de BKR met ouders tijdens het intake gesprek. Bij wijzigingen attenderen wij ouders hierop via het ouderportaal.

Afnemen van extra (incidentele) dagen

Het is mogelijk om extra dagdelen af te nemen. Daarnaast krijgen alle ouders ieder jaar enkele dagen extra die zij mogen inzetten zonder dat zij daarvoor extra hoeven te betalen. De spelregels voor het inzetten van deze extra dagen zijn te lezen op [onze website](#).

Als er op de eigen groep van uw kind mogelijkheden zijn voor het afnemen van extra dagdelen wordt uw kind in principe in de eigen groep geplaatst. We houden hierbij rekening met het wettelijk aantal toegestane kinderen ten opzichte van het aantal pedagogisch medewerkers. Met schriftelijke toestemming van de ouders en voor een vooraf bepaalde periode kan een kind in een tweede stamgroep opgevangen worden. Ruilen van opvangdagen is niet mogelijk.

Open deuren beleid

Wij bieden kinderen de mogelijkheid om ook te spelen met vriendjes uit andere groepen. Niet alleen tijdens het buitenspelen maar juist ook bij het binnenspelen, bijvoorbeeld in de speelzaal, de hal of op een andere groep.

Uitgangspunt hierbij is, dat kinderen op elk moment terug kunnen naar de eigen stamgroep. Werken met het zogenoemde open deuren beleid heeft vele voordelen. Kinderen hebben meer ruimte en meer ontdekkingsmogelijkheden. Daarnaast raken zij ook vertrouwd met alle gezichten op het kindcentrum van zowel de kinderen alsook van de pedagogisch medewerkers. Op deze manier is het voor een kind geen grote stap meer als het in een andere groep mag spelen. Soms zijn er andere redenen waarom groepen worden samengevoegd, bijvoorbeeld in vakanties of op rustige dagen. Hierover wordt u altijd vooraf geïnformeerd en wordt u gevraagd toestemming te geven.

Bij het zogenoemde open deuren beleid kan de BKR op groepsniveau gedurende de activiteit tijdelijk losgelaten worden. Kinderen moeten echter altijd kunnen terug keren naar de eigen stamgroep en op stamgroep niveau moet de BKR kloppen.

Wennen

Voordat de feitelijke opvang van uw kind start, is er eerst een intakegesprek met een pedagogisch medewerker van het kindcentrum. Het ontwikkelen van een vertrouwensrelatie met u als ouder(s) is een voorwaarde om de opvang te laten slagen.

In het intakegesprek met de pedagogisch medewerker wordt de basis gelegd voor verdere contacten. De pedagogisch medewerker waarmee u het gesprek heeft, wordt de mentor van uw kind. Voor verdere info met betrekking tot het mentorschap zie hoofdstuk 5. In het intakegesprek worden de algemene huisregels met u besproken en worden afspraken gemaakt over het wennen van uw kind. Tijdens dit gesprek vertelt de pedagogisch medewerker u meer over de specifieke groep. U krijgt dan meer informatie over de organisatie van de groep: eet- en slaapgewoonten, hygiëne, dagindeling, speelgewoonten, omgang en afspraken met de kinderen. Ook wisselen u en de pedagogisch medewerker informatie uit over uw kind.

Voor kinderen en voor hun ouders is het belangrijk om te wennen in de groep waarin het kind geplaatst wordt. Dat wennen gebeurt op onderstaande wijze. Wij laten kinderen altijd maximaal twee dagdelen wennen.

Extern wenbeleid

Als uw kind nog geen gebruik maakt van onze opvang, wordt er met u tijdens het intakegesprek een afspraak gemaakt voor een wenmoment op de groep waarin uw kind geplaatst wordt. Dit vindt plaats binnen 14 dagen vóór de start van de opvang. Hier zijn geen kosten aan verbonden.

De BKR mag niet overschreden worden voor dit wenmoment!

Intern wenbeleid

Als uw kind al op de dagopvang zit en overstapt naar de andere dagopvanggroep op dezelfde locatie is er ook een moment waarop het kind gaat kennismaken op de groep waarin het geplaatst wordt. Deze kennismakingsmomenten zullen met de ouders afgestemd worden.

Omdat het kind altijd weer kan terug keren naar de eigen stamgroep mag het voor de korte wen

periode boventallig op een andere groep aanwezig zijn.

Specifiek Peuter arrangement

- **Spelinloop**

Ieder dagdeel wordt gestart met een kwartier spelinloop.

Tijdens dit kwartier kan de ouder rustig met zijn/haar kind spelen. Spelinloop heeft tot doel om het ouder-kind contact én het ouder-ouder contact te stimuleren.

- **Koffieochtenden**

Soms worden er koffieochtenden georganiseerd, b.v. met Kerstmis of bij de introductie van een nieuw thema.

De ontmoetingsfunctie is het belangrijkste doel van zo'n ochtend. Ontmoeting tussen ouders onderling en tussen ouders en medewerkers verhogen de betrokkenheid. Soms gebruiken we deze ochtend ook om belangrijke informatie over het peuterarrangement te bespreken.

- **Uitstapjes**

Bij het peuterarrangement wordt een enkele keer een uitstapje georganiseerd, zoals een bezoek aan de kinderboerderij, het bos en een jaarafsluiting. Tijdens een uitstapje staat het samen plezier beleven voorop. We gaan ervan uit dat tijdens een uitstapje elk kind door de eigen ouder begeleid wordt.

2 Visie op kind en ontwikkeling bij Kanteel

2.1 Organisatiemissie

Kanteel is een organisatie die bijdraagt aan elke stap van ieder kind op weg naar volwassenheid. Want kinderen zijn de toekomst. Wij geloven in de ontwikkelkracht van kinderen. Daarom stimuleren wij actief de unieke groeiomglijkheden van kinderen.

2.2 Kindbeeld

Kinderen groeien op in een voortdurend veranderende samenleving. En de kwaliteiten en vaardigheden die kinderen in de toekomst nodig hebben, veranderen mee. De taak van onze pedagogische professionals is bij kinderen vaardigheden te laten ontplooiën, waarvan we nu weten dat die de komende jaren noodzakelijk zijn: ook wel de 21-eeuwse vaardigheden¹ genoemd:

- Samenwerken
- Probleem oplossend denken en handelen
- Creativiteit
- Communiceren
- Sociale en culturele vaardigheden
- Kritisch denken
- Zelfregulering (inzicht in eigen handelen) en
- ICT-geletterdheid (mediawijsheid, ICT en informatie basisvaardigheden en formulering van problemen)

Bij Kanteel kunnen kinderen dit spelend, betrokken en onderzoekend ontdekken. Wij helpen ze om hun natuurlijke nieuwsgierigheid ruim baan te geven en hun eigen talenten te ontwikkelen. Dit doen we door in te spelen op zaken waar kinderen plezier aan beleven, door kinderen aan te sporen en uit te dagen. Want doen is een hele goede manier van denken. We stimuleren hen om niet op te geven en het zelf te doen, fouten te maken en om hulp te vragen. Kinderen maken een individuele ontdekkingstocht en 'reizen' van fase naar fase en nemen al hun ervaringen mee, op weg naar volwassenheid. Kinderen van nu zijn de burgers van de toekomst, daar bereiden we ze bij Kanteel op voor.

De 21-eeuwse vaardigheden hebben we vertaald in onze pedagogische uitgangspunten:

Ik kan het zelf!

Wij laten een kind dingen zelf doen en geven hiervoor de ruimte en de middelen. Wij luisteren goed naar wat kinderen zelf willen doen en stimuleren hen. Onze locaties zijn zo ingericht dat ze uitdagen tot spel. We noemen dat een rijke speelleeromgeving. Onze medewerkers bieden kinderen een passend activiteitsaanbod aan en ondersteunen kinderen in hun spel. Op deze manier komen kinderen tot betrokken spel en dan wordt spelen leren.

Bij Kindcentrum de Terp maken wij gebruik van de VVE methode (Voor- en vroegschoolse educatie) Uk & Puk. Puk, de pop, kan gebruikt worden om kinderen te stimuleren zelf tot spel te komen waarin ze hun zelfredzaamheid vergroten en hun zelfvertrouwen gestimuleerd wordt. Het uitgangspunt van Uk & Puk is dat kinderen zich nieuwe vaardigheden eigen maken in interactie met hun omgeving. Het leren komt tot stand wanneer kinderen actief betrokken zijn, en uitgedaagd en ondersteund worden om te leren. Onze pedagogisch medewerkers maken nadrukkelijk gebruik van de eigen inbreng van het kind en de betrokkenheid van het kind. Op deze manier ervaart het kind een positieve leerervaring en dat heeft een positief effect op het zelfvertrouwen en de eigenwaarde.

---

¹zie voor uitgewerkte toelichting op www.slo.nl

Ik ben niet alleen!

Op onze locaties hebben we verschillende vormen van groepsopbouw. Twee verticale groepen voor kinderen van 0-4 jaar, twee peuterarrangementgroepen en BSO-groepen met verschillende leeftijdsopbouw.

In het kindcentrum maakt elk kind deel uit van een vaste groep.

Deze groep biedt kinderen veel unieke mogelijkheden en kansen. Ze oefenen met samen spelen, leren, ruzies oplossen, je houden aan afspraken, zoeken naar grenzen en verantwoordelijkheid nemen. Aandacht voor een positieve groeps sfeer staat daarbij centraal.

Bijvoorbeeld; Lotte (3 jr) speelt in de poppenhoek met Koen (3,5jr) Ze spelen het verjaardagsfeestje na wat Lotte afgelopen weekend gehad heeft bij haar nichtje. Lynn (1,5 jr) speelt haar eigen spel in de poppenhoek. Totdat Lynn hoort dat Lotte 'lang zal ze leven' zingt. Dit herkent Lynn en ze begint mee te klappen. Koen ziet het en richt zich tot Lynn als hij ook begint te zingen.

Ik mag er zijn!

We vinden het belangrijk dat ieder kind, jong en oud, elke dag ervaart dat het gezien wordt en er toe doet. Op deze manier ontwikkelt een kind zijn eigen persoonlijkheid met eigenwaarde en zelfvertrouwen. Onze medewerkers hebben oog voor wat kinderen denken, willen en voelen. Ze houden rekening met de behoefte van kinderen aan individuele aandacht, erkenning en bevestiging. Op deze manier wordt het welbevinden van kinderen verhoogd.

Alle kinderen op ons kindcentrum worden bij binnenkomst persoonlijk welkom geheten door de pedagogisch medewerker. Op deze manier weten de kinderen dat ze gezien worden. Er hangt van alle kinderen een foto aan de wand, bij de Lachebekjes is dit een vis, bij de Praatjesmakers een mond. Tijdens de tafel momenten is er bewust extra tijd voor de verhalen van de kinderen. We luisteren naar elkaar, we praten met elkaar en we mogen allemaal ons verhaal doen.

Ik ben ik en jij bent jij!

Kinderen groeien op in een wereld waarin veel verschillen bestaan. Verschillen in religie, cultuur, gaardheid en huidskleur maar ook in gezinssamenstelling en het wel of niet hebben van een beperking. Deze verschillen benaderen we bij Kanteel als waardevolle aanvullingen op elkaar. We leren kinderen open te staan en respect te hebben voor ieders leefwereld, gewoonten en gebruiken.

Ik kan dit al!

Een kind is de motor van zijn eigen ontwikkeling! Ze ontwikkelen zich door spelenderwijs te doen, te ervaren en te beleven. Wanneer een kind zelf oplossingen vindt voor problemen waar hij mee te maken krijgt wordt zelfvertrouwen bekrachtigd. Zo ontwikkelt zelfstandigheid. Wanneer kinderen sommige dingen moeilijk blijven vinden dan stimuleren en helpen wij hen. Wij genieten van kinderen die trots op zichzelf zijn als ze ontdekken dat ze iets nieuws hebben geleerd.

Samenwerken

Bij Kindcentrum de Terp krijgt deze vaardigheid onder andere vorm door kinderen concreet in een spelsituatie samen te laten ontdekken. Zo krijgen 2 peuters bijvoorbeeld samen één (grote) puzzel. In praktijk zie je dat ieder kind dan automatisch een rol aanneemt. Het ene kind voelt zich er prettig bij om het voortouw te nemen en te vertellen welke stukjes er in de hoek moeten liggen. Terwijl het andere kind direct een stukje pakt en begint te 'zoeken'. De taak van de pedagogisch medewerker is hierin om de kinderen te begeleiden en uit te dagen. Daarnaast draagt de pedagogisch medewerker er zorg voor dat de kinderen elkaar aanvullen en ondersteunen.

Naast de gerichte activiteiten komt samenwerken naar voren bij de alledaagse handelingen zoals het aantrekken van de jassen. Het kind dat zich deze vaardigheid al eigen heeft gemaakt, zal uitgedaagd worden om het kind dat nog niet zelf zijn jas aan kan doen te helpen. De pedagogisch medewerker heeft hierin een actief sturende rol.

Probleemoplossend denken en handelen

Het probleemoplossend denken en handelen van de oudere kinderen (met name het peuterarrangement en de peuters op het dagverblijf) wordt onder andere aangesproken op de momenten dat de pedagogisch medewerker hun om 'hulp' vraagt. De peuters worden uitgedaagd om zelf na te denken in plaats van een kant en klaar antwoord te krijgen op hun vraag. Tijdens het voorbereiden van het fruitmoment vraagt de pedagogisch medewerker aan het kind; "wat moet er nu gebeuren?" Simon: "we moeten de bekers op tafel gaan zetten en het fruit pakken." De pedagogisch medewerker ziet dat de tafel nog vol staat met verfspullen van het knutselen. Zij vraagt aan Simon; "Wat doen we met de verfspullen?"

Bij de jongste kinderen stimuleren we het probleem oplossend denken door hen te betrekken in alledaagse dingen zoals het aankleden. Tijdens het aankleden benoemt de pedagogisch medewerker wat zij doet en laat hierin wat ruimte om het kind zelf tot aanvulling te laten komen. Bijvoorbeeld; Pip ik neem je mee naar de commode toe. We gaan je omkleden zodat je zo lekker naar bed toe kan. Wat zullen we eerst uittrekken? (.....) Pip kijkt naar haar sokken. Dat is een goed plan, laten we beginnen met je sokken. Help je mee?

Tijdens onverwachte momenten stimuleren wij ook het probleemoplossend vermogen en handelen van de kinderen. De bak met rijgkralen valt om. Ze rollen alle kanten uit over de grond. De pedagogisch medewerker roept de kinderen bij elkaar en vraagt hoe ze dit nu het best kunnen oplossen. Door open vragen te stellen neemt zij de kinderen mee in het proces. Samen komen de kinderen op het plan om de bezem te gebruiken om de kralen op de grond bij elkaar te vegen.

Creativiteit

Wij dagen de kinderen uit om figuurlijk buiten de lijntjes te kleuren. Wij stimuleren het kind dat van de blokken broden maakt en uit doeken een eigen bakkerij bouwt. Tijdens knutselen bieden wij naast het geijkte materiaal juist ook materiaal aan wat in eerste lijn niet voor knutselen bedoeld is. Hierbij kan je denken aan het maken van een winterwonderland met scheerschuur. Door de kinderen scheerschuur aan te bieden op tafel ervaren zij een nieuwe textuur die hun zintuigen prikkelt en hen aan het denken en ontdekken zet. Bij het jonge kind stimuleren we de creativiteit door bijvoorbeeld met een rietje in een bak met sop te blazen. Dit is tevens ook goed voor de mondmotoriek.

Communiceren

Binnen Kindcentrum De Terp leren wij de kinderen op een gepaste wijze te communiceren. Dit leren start bij de voorbeeldfunctie die de pedagogisch medewerker heeft. Zo communiceert de medewerker op kindniveau (kindhoogte). De medewerkers praten vanuit een positieve benadering.

Als een kind op afstand is dan lopen we naar het kind toe om iets te zeggen. Wij laten elkaar uitpraten en luisteren naar elkaar.

Binnen het kindcentrum werken wij aan een aanspreekcultuur. Dit houdt zoveel in als dat een leerkracht onder bijvoorbeeld het peuterarrangement de kinderen aan kan spreken en de pedagogisch medewerker onder schooltijd.

Als een onbekende het terrein van school betreedt dan begroet de pedagogisch medewerker hem, en stapt op hem af met de vraag wat zij voor hem kan doen / voor wie hij komt. De medewerker loopt mee en draagt de onbekende persoon over aan de manager /gastvrouw van het kindcentrum of de leerkracht waarvoor hij komt.

Met ouders communiceren wij bij de breng- en haalmomenten. Dit kan een korte overdracht zijn hoe het met hun kind gaat. Als er behoefte is aan een inhoudelijk gesprek dan maakt de pedagogisch medewerker een afspraak buiten groepstijd.

Sociaal culturele vaardigheden

Sociale afkomst en cultuur bepalen in hoge mate hoe we denken, wat we maken en doen, hoe we betekenis geven aan een steeds veranderende samenleving en hoe we met elkaar omgaan en communiceren.

Om nu en in de toekomst succesvol te kunnen samenleven is het daarom van belang om kennis te hebben van sociale en culturele opvattingen en daarmee rekening te houden in het handelen.

Meer specifiek gaat het om:

- Eigen gevoelens en opvattingen kunnen benoemen en erop kunnen reflecteren. Bij de peuters krijgt dit vorm doordat de pedagogisch medewerker tijdens het kringmoment vraagt hoe het suikerfeest bij Ibrahim thuis is geweest. Samen met de kinderen bespreekt zij wat het suikerfeest is en hoe dit er uit kan zien. De pedagogisch medewerker zorgt voor een sociaal veilig klimaat in de groep door zelf voorbeeldgedrag te laten zien dat alles goed is en iedereen er mag zijn.
- Bewust zijn van de eigen individuele en collectieve verantwoordelijkheid in een samenleving. Voorbeeld hoe wij hierop sturen is dat wij er soms voor kiezen om met alle kinderen op te ruimen. Ook als zij de rommel niet gemaakt hebben.
- Kennis hebben over cultuur en kunnen reflecteren op culturele verschillen. Binnen het peuterarrangement komt dit bijvoorbeeld naar voren in het thema Dit ben ik. Wij kijken bewust naar de overeenkomsten en verschillen tussen de mensen in de groep.
- Het tonen van inlevingsvermogen en belangstelling voor anderen. Tijdens het kringmoment mogen de kinderen vertellen over de week, wat ze allemaal hebben meegemaakt. De kinderen leren naar elkaar te luisteren, maar ook om dingen met elkaar te delen. Ze leren elkaar vragen te stellen en belangstelling in elkaar te tonen.
- Het (her)kennen van gedragscodes in verschillende sociale situaties. De pedagogisch medewerker heeft hierin een voorbeeldfunctie. Als een kind bijvoorbeeld vertelt dat oma is overleden, dan condoleert de medewerker ouder/ kind. Zij toont haar medeleven en laat ruimte voor het verdriet van het kind. Maar ook bij heugelijke momenten zoals een verjaardag, laat de pedagogisch medewerker het juiste gedrag zien door kind en ouder te feliciteren middels het geven van een hand en de woorden gefeliciteerd.

Kritisch denken

Als pedagogisch medewerker dagen wij de kinderen uit om zelf hun eigen beeld te vormen. Daarbij kijkend naar de kinderen / meningen om hen heen en hieruit datgene te halen wat voor hun waarheid is. (analyseren)

De pedagogisch medewerker heeft een voorbeeldfunctie naar de kinderen toe. Zij zorgt voor een veilig klimaat waarbinnen ieder kind uniek is en mag zijn. Waar een kind andere denkbeelden heeft en de pedagogisch medewerker merkt dat er vanuit andere kinderen vragen hierover zijn dan maakt zij deze bespreekbaar.

De medewerker oordeelt niet, maar maakt andere gedachtes zichtbaar.

Een voorbeeld van kritisch denken. Twee kinderen hebben een conflict. De pedagogisch medewerker laat de kinderen eerst ieder het verhaal vertellen zoals zij het ervaren hebben. Daarna vraagt zij aan Lotte of hij het verhaal van Bart herkent en andersom (inzicht in de ander) De pedagogisch medewerker leert Bart om bv de vraag te stellen “waarom mocht ik niet meespelen?” en helpt Lotte bij het geven van een inhoudelijk antwoord. “We spelen vadersje en moedertje. En ik ben de moeder en Daan de vader.” (Uitleggen, beargumenteren) De pedagogisch medewerker vraagt aan Lotte en Bart wat nu een oplossing kan zijn. Lotte snapt dat het ongezellig is voor Bart en ook niet helemaal eerlijk. Lotte vraagt aan Bart of hij dan de hond wil zijn.

Zelfregulering (inzicht in eigen handelen)

Wij leren de peuters inzicht te krijgen in hun eigen handelen door het juiste voorbeeld gedrag te geven. Daarnaast spiegelen wij de kinderen in zowel de verbale als de non verbale communicatie. Waarbij wij altijd positief corrigeren. Bijvoorbeeld. Mats zegt; Linda, ik heb dat boek zelf uit de kast gepakken! Waarop Linda reageert; Wat goed Mats, dat jij zelf dat boek uit de kast hebt gepakt.

ICT-geletterdheid

In de praktijk vind u op Kindcentrum de Terp in onder ander de poppenhoek veel alledaagse voorwerpen terug, waaronder ook een laptop en telefoon. Door het gebruik van een notepad en laptop door de pedagogisch medewerkers zien de kinderen hoe wij daar mee omgaan. In hun rollenspel kunnen ze dit dan imiteren. Ook hangen er op de groep digitale fotolijsten, waarop de foto's van die dag te zien zijn. De kinderen ervaren dus hoe het is om foto's terug te kunnen zien die onlangs gemaakt zijn.

2.3 VVE Voor- en Vroegschoolse Educatie

Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE) heeft als eerste doel de brede algemene ontwikkeling te stimuleren van kinderen van 2,5 tot 6 jaar. Daarnaast bieden we kinderen die de Nederlandse taal niet of matig beheersen extra ondersteuning in het leren van de Nederlandse taal. Een goede taalontwikkeling tussen 0 en 4 jaar is belangrijk voor het latere leren op de basisschool en voor de totale ontwikkeling van kinderen. Via de VVE-programma's werken we samen met het basisonderwijs actief aan het verminderen of voorkomen van (het risico op) ontwikkelingsachterstanden bij kinderen.

Kindcentrum de Terp is officieel geen VVE locatie. Een aantal pedagogisch medewerkers zijn VVE geschoold en zijn getraind in de Uk & Puk methode. Dit is terug te zien in onze handswijze en ons (activiteiten)aanbod op de groep.

3 De dagelijkse praktijk

Voeding

Kinderdagverblijf

Eten en drinken zijn bij uitstek een plezierig en sociaal gebeuren. Het is een belangrijk onderdeel van een dag op het kinderdagverblijf. Wij proberen op een positieve, stimulerende manier met eten en drinken om te gaan. Wij stimuleren de kinderen om te helpen met het dekken van de tafel, zelf hun beleg te kiezen en zelf hun brood te smeren. Wij dwingen de kinderen niet tot eten. Het samen zijn en zelf doen zijn belangrijke waarden die wij kinderen willen meegeven met de eet- en drinkmomenten. Het kinderdagverblijf werkt met een vast aanbod van zoveel mogelijk suikervrije voedingsmiddelen zoals fruit, melk, bruin brood met hartig beleg, stroop, vruchtenhagel en groenten.

Speciale voeding

Als een kind een dieet moet volgen of de ouder stelt bepaalde voedingseisen, dan proberen wij daar rekening mee te houden. Speciale producten kunnen door ons aangeschaft worden als zij te bestellen zijn via onze leverancier, de prijs van de normale voeding niet te boven gaan en lang genoeg houdbaar zijn. Zo niet, dan brengt de ouder de voeding zelf mee.

Peuterarrangement

Tijdens de ochtend wordt er gedronken en fruit gegeten met de kinderen. Wij drinken (fruit)water op de Terp. Dit krijgen ze bij ons op de groep. Hiervoor hoeft u dus niets te regelen. Daarnaast wordt er fruit gegeten, wat uw kind zelf meeneemt. Het fruit (ongeschild) mogen de kinderen bij binnenkomst, bij de deur, in de daarvoor bestemde bakken leggen.

Verschoonen en zindelijk worden

Kinderdagverblijf

Kinderen worden op vaste momenten, en wanneer dit nodig is, verschoond. Heeft een kind tussendoor in de broek geplast of gepoept, dan wordt die natuurlijk verschoond. De luiers worden door het kinderdagverblijf geleverd. Zindelijk worden gebeurt op het kinderdagverblijf meestal vanzelf. Kinderen raken vaak snel vertrouwd met naar de wc of op het potje gaan. Jonge kinderen zien oudere groepsgenoten naar de wc gaan en bovendien is de toiletruimte in dezelfde ruimte als de verschoonruimte. Spelenderwijs toont het kind er meer belangstelling voor en wanneer het serieuze vormen krijgt, bespreken we dit met ouders. We werken met een stimuleringskaart om de kinderen te motiveren in hun zindelijkheidstraining.

Peuterarrangement

Op het peuterarrangement zijn er vaste toiletmomenten en worden de kinderen wanneer dit nodig is verschoond. De peuters raken bij het peuterarrangement vaak snel vertrouwd met het naar de wc gaan. Jongere kinderen zien oudere groepsgenoten naar de wc gaan en bovendien is de toiletruimte in dezelfde ruimte als de verschoonruimte. Spelenderwijs toont het kind er meer belangstelling voor en wanneer het thuis serieus vorm krijgt, kunnen de ouders dit met de pedagogisch medewerkers bespreken.

Vergeet u niet luiers, billendoekjes en reservekleding in de tas mee te geven.

Slapen op het kinderdagverblijf

Met samen spelen en ontdekken verbruikt een kind heel wat energie. Naast de rustige momenten die de pedagogisch medewerker tussendoor inbouwt zoals een boekje voorlezen, is slapen voor een

kind een belangrijk moment. De jongste kinderen gaan slapen wanneer we signaleren dat het kind moe is. Ieder kind heeft een eigen bedje zodat het slapen bij ons vertrouwd wordt. De peuters gaan rond 12.30 uur slapen. Zij doen dit in hun eigen slaapzak, met eventueel hun speen en vertrouwde knuffel. Het beddengoed bestaat uit een laken en deken.

Wij vinden het belangrijk dat het slapen gebeurt in een ontspannen en veilige sfeer.

In alle slaapkamers is een babyfoon aanwezig.

Soms komt van de ouder het verzoek om het slapen af te bouwen, omdat het kind anders 's avonds niet goed inslaapt. Dit doen we in overleg met de ouder en als het kind het in onze ogen daadwerkelijk aankan. Ook komt het voor dat we in overleg met de ouders het 's middags naar bed gaan proberen af te bouwen, omdat het kind op korte termijn naar de basisschool gaat. Als een kind niet meer slaapt, wordt tussen de middag een rustige activiteit georganiseerd, zoals rusten op de bank in de groep, luisteren naar rustige muziek of een rustige activiteit aan tafel. Beide groepen beschikken over een eigen slaapkamer. De bedjes worden elke week verschoond, tenzij eerder nodig is. De slaapkamer wordt dagelijks goed geventileerd.

Ziek zijn op kinderdagverblijf/ peuterarrangement.

Wordt het kind ziek tijdens het verblijf in het kindcentrum, dan wordt de ouder gebeld om te overleggen wat het beste is voor het kind. In goed overleg wordt besloten of het kind opgehaald moet worden, of dat het nog prima kan blijven. Het is belangrijk dat er wordt gehandeld vanuit het welbevinden van uw kind. Het is van belang dat het zich prettig en veilig voelt. Het kan ook voorkomen dat het kind geen koorts heeft, maar dat wij het toch ziek vinden en contact met u opnemen om te overleggen.

Wij zijn niet bevoegd om uw kind paracetamol toe te dienen. Daarnaast vragen wij u om uw kind niet onder invloed van paracetamol naar het kindcentrum te brengen. Op dat moment kunnen wij namelijk niet goed inschatten hoe het werkelijk gaat met uw kind. Mocht het nodig zijn om medicijnen toe te dienen, op recept van de (huis)arts, dan kunt u dit aangeven bij de pedagogisch medewerker op de groep en dient u bij het wegbrengen een medicijnverklaring te ondertekenen. Voor meer vragen over (kinder)ziekte kunt u altijd terecht bij de pedagogisch medewerker op de groep of op de [site van de GGD Hart van Brabant](#).

Seksualiteit en intimiteit

Het is belangrijk dat kinderen zich lekker voelen in hun lijf. Hierbij is het van belang in te kunnen schatten op welke leeftijd een kind behoefte heeft aan bepaalde intimiteiten zoals knuffelen, op schoot zitten. Hierbij is acceptatie en respect voor elk kind erg belangrijk.

Wij vinden het van groot belang dat kinderen leren wat vriendschap en liefde is. Dit proberen wij kinderen te leren door kinderen de ruimte te geven om zelf hun grenzen aan te geven, kinderen te laten ervaren wat respect geven en nemen is. Kinderen leren dingen samen te doen en anderen te laten helpen.

Wij willen kinderen op een natuurlijke manier leren omgaan met seksueel gedrag.

Door het bespreekbaar te maken, willen we bepaalde grenzen aangeven. Als kinderen van 0-4 jaar hun geslachtsorganen betasten is dit niet direct aanstootgevend voor anderen en in een gepaste situatie vinden wij dit geen probleem. Kinderen in deze leeftijdsfase hebben hier nog geen enkele bedoeling bij en dan is het volkomen onschuldig gedrag. Maar er zijn ook grenzen: wij vinden het niet gepast als kinderen bij elkaar aan de geslachtsorganen komen. Dit gedrag zullen we bespreekbaar maken en uitleggen dat het niet kan. Dit doen we op een manier dat een kind er geen vervelend gevoel aan overhoudt. Kinderen mogen doktertje spelen maar ze moeten de kleren aanhouden. Wij laten kinderen niet bloot lopen om hygiënische reden maar zeker ook omdat het buitenterrein aan de openbare weg ligt. Wij vragen dus altijd aan de ouders om in de zomer, zwemkleding en waterschoenen mee te nemen.

Dagritme rituelen en overgangsmomenten

Bij Kindcentrum de Terp bestaat het dagritme uit verschillende activiteiten zoals leer-, speel- en verzorgmomenten. Spelen, ontdekken, eten, drinken, handen wassen en opruimen. Spontaan spel wordt afgewisseld met activiteiten die de pedagogisch medewerkers aanbieden. Binnen spelen wordt afgewisseld met buiten spelen. De overgangsmomenten zijn dan belangrijke leermomenten. Het is voor kinderen soms moeilijk om met het spel te stoppen en op te gaan ruimen om aan tafel te gaan. We proberen deze overgangsmomenten zo positief mogelijk te houden door:

- Voorspelbare herhaling, rituelen en liedjes. "Het is opruimtijd, het is opruimtijd, zet het waar het hoort, spullen soort bij soort." Dit soort liedjes worden zowel op het dagverblijf als op het peuterarrangement gezongen.
- Structuur.
- Kinderen een actieve rol geven, zoals kinderen mee laten helpen met het werk van de pedagogisch medewerker. Zelf het goede voorbeeld geven. We ruimen altijd samen met de kinderen op. Ook al hebben kinderen niet meegespeeld maar zijn ze zelf al klaar met het opruimen van hun speelgoed.
- Tijdig aankondigen en uitleggen.
- Positief en actief taalgebruik.
- 'Geduldige' pedagogisch medewerkers.
- Voorbereiden omgeving; opruimen en speelklaar maken. De ruimte zo inrichten dat de kinderen zelf dingen kunnen pakken en opruimen.
- Goede samenwerking tussen collega's.
- Dagritmekaarten

Peuters herkennen al een dagritme. Kinderen worden gestimuleerd te helpen bij het dekken van de tafel, drinken inschenken, opruimen. We vertellen welke activiteit we gaan doen en wat ze kunnen verwachten. Hierbij maken we gebruik van de dagritmekaarten die op de groep hangen en de verschillende liedjes voordat we een nieuwe activiteit beginnen. De groep is zo ingedeeld dat het speelgoed een vaste duidelijke plek heeft en de kinderen hier zelf bij kunnen

Verjaardagen, feesten en rituelen

Een verjaardag is op Kindcentrum de Terp een bijzondere activiteit! Je mag op de feeststoel, krijgt een eigen feestmuts en krijgt een cadeautje, vandaag ben ik speciaal! Terugkerende rituelen die sfeer geven aan de groep en herkenbaar zijn voor de kinderen. Zelf of samen met mama en/of papa mag je een traktatie uitdelen. Wij stellen gezonde traktaties op prijs. Samen een feestvieren legt de nadruk op het gevoel van verbondenheid met elkaar. Het feest dat gevierd wordt, is op de groep en de persoon afgestemd.

Wanneer een kind 4 jaar wordt nemen we afscheid. Net als op een verjaardagsfeestje mag je op de bijzondere stoel en krijg je een eigen feestmuts. Samen met mama en/of papa mag je trakteren. Na het 4e verjaardagsfeestje zingen en zwaaien we je uit met ons eigen afscheidslied.

We vragen de ouders geen snoep te trakteren. Binnen alle kindercentra van Kanteel Kinderopvang hanteren we de regel dat kinderen zo min mogelijk traktaties krijgen met toegevoegde suikers, een suikervrij beleid.

Verder besteden we aandacht aan thema's die op dat moment bij de kinderen actueel zijn zoals bijvoorbeeld Sinterklaas. Een terugkerende ochtend is onze opa en oma ochtend. Ook besteden we aandacht aan seizoensgebonden activiteiten, zoals dierendag of kermis. We spelen in op de directe belevingswereld van het kind.

De inrichting van de ruimte

De inrichting van de groepsruimte is zodanig, dat de kinderen vooral zelf op ontdekking kunnen gaan en niet steeds afgeleid moeten worden, omdat de spelsituatie onveilig kan worden. Wij vinden de inrichting van de groepen een belangrijk onderdeel. Zo zult u zien dat de groepen regelmatig worden aangekleed met uitdagende materialen. We zullen kinderen een rijke omgeving aanbieden. Als laatste is bij het inrichten van de ruimte al rekening gehouden met hygiëne.

Activiteitsaanbod op alle ontwikkelingsgebieden

We streven naar een uitgebreid aanbod van activiteiten en mogelijkheden, uiteraard aangepast aan de leeftijd van de kinderen. Onze uitgangspunten hierbij zijn:

- De activiteiten zijn bedoeld om de totale ontwikkeling van kinderen te stimuleren.
- De activiteiten vinden plaats in bestaande situaties binnen ons kindcentrum, bijvoorbeeld tijdens de verzorging, de kring of het spel.
(Het kan voorkomen dat we op 'uitstapje' gaan. Dit wordt dan gezien als extra activiteit.)

De activiteiten worden in een thema van de VVE methode Uk & Puk aangeboden. Voorbeelden hiervan zijn; 'Wat heb jij aan vandaag?', 'Dit ben ik & Hatsjoe!'

Bij al deze activiteiten komen de verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod.

Een voorbeeld van een activiteit bij het thema Hatsjoe; *Lig je goed puk?*

Introduceren;

We attenderen de kinderen erop dat Puk in de ziekenhoek ligt. Is Puk nog steeds verkouden? Niest Puk? Hoest Puk? Samen vragen we aan Puk hoe het met hem gaat. Puk vertelt daarop dat het niet goed met hem gaat, hij is ziek. Hij is verkouden en heeft pijn in zijn buik.

Tijdens deze introductie geven we informatie en uitleg aan de kinderen.

Kern 0-1,5 jaar;

Samen met Puk en de baby's gaan we op de grond zitten bij het poppen bedje. Puk wil slapen. Willen de baby's helpen om Puk in het bedje te leggen? Ligt Puk erin? Puk wil ook nog graag een dekentje over zich heen. Samen Stoppen we Puk lekker in. We laten de baby's zoveel mogelijk zelf doen en benoemen daarbij wat we zien.

kern 1,5 – 4 jaar;

Puk wil niet spelen. Hij wil liggen. Samen leggen we Puk in bed. Het is niet fijn als je ziek bent! We vragen de kinderen om goed voor Puk te zorgen. Samen bedenken we wat we voor Puk kunnen doen zodat hij zich weer beter voelt. Wil Puk een slokje water? Of een stukje fruit? De kinderen voeren de handelingen uit en wij moedigen ze aan om zoveel mogelijk samen te werken. Kunnen we een dekentje bij Puk neerleggen? Past dat dekentje? Of moeten we een grotere hebben?

Onze rol hierin is om emotionele ondersteuning te bieden. *Wat zorgen jullie goed voor Puk! Wat lief! Dat zal Puk fijn vinden!*

Afsluiting;

Tot slot bespreken we dat het fijn is dat Puk geen buikpijn meer heeft. We vatten kort samen wat de kinderen allemaal gedaan hebben om Puk zich beter te laten voelen. Wij controleren of de kinderen de activiteiten hebben begrepen en welke woorden ze al kunnen gebruiken.

Tijdens deze activiteit werken we aan de verschillende ontwikkelingsgebieden. De jongste kinderen (0-1,5 jaar) doen ervaring op. Zij werken aan hun spraak- taalontwikkeling door te reageren op de pedagogisch medewerker als deze tegen hun praat. Bijvoorbeeld als ze vertelt dat ze zijn neus gaat schoon maken. De sociaal emotionele ontwikkeling komt dan aanbod doordat de baby dit bijvoorbeeld na gaat spelen bij Puk of bij de pedagogisch medewerkster. Tot slot werkt de baby ook aan zijn/haar motorische ontwikkeling door daadwerkelijk de handeling van het neus snuiten na te doen.

De dreumesen (1,5-2,5 jaar) bereiden deze ervaring uit en oefenen daarbij hun vaardigheden. Zij reageren op vragen van de pedagogisch medewerkster door te laten zien wat er bedoeld wordt (taalontwikkeling) De dreumes doet voor hoe hij/zij niest, hoest (Motorische- en zintuiglijke ontwikkeling) en ze weten dat hoesten en niezen bij verkouden zijn hoort. (sociaal emotionele ontwikkeling)

De peuters (2,5-4 jaar) passen hun vaardigheden toe en breiden deze uit. Ze wensen Puk welterusten en beterschap wanneer ze hem in bed stoppen. (taalontwikkeling) De kinderen zijn aardig voor Puk en laten dit zien door Puk te verzorgen. (Sociaal-emotionele ontwikkeling) Ze gaan tijdens de activiteit zachtjes en voorzichtig met Puk om, ze lopen bijvoorbeeld op hun tenen om Puk niet

wakker te maken. (motorische ontwikkeling.) Ze gebruiken van de begrippen groter/ kleiner door het juist passende dekentje bij Puk in zijn bedje te leggen. (Rekenprikkel)

Vanuit de ontwikkelingsgebieden taal, ontluikende gecijferdheid (rekenen) motoriek en sociaal- emotionele ontwikkeling stimuleren we alle kinderen in hun ontwikkeling. dit doen wij op de volgende wijze:

Ontwikkelingsgebied	Geplande activiteiten	Overgangsmomenten	Ruimte	Spelmateriaal
Taal	Elke dag starten we in de kring met een liedje en verhalen vanuit de beleving en ervaring van de kinderen. Dit stemmen wij onder andere af op het huidige thema.	Tijdens vrij spel stimuleren we onderlinge gesprekjes en fantasiespel om verrijking in het spel te brengen. Bij overgang van activiteiten zingen we signaalliedjes. (we gaan opruimen, aan tafel) benoemen van het eigen handelen	Er is een leeshoek en we werken met dagritme kaarten die inzichtelijk maken wat we gaan doen en waarop het kind kan aanhaken.	Leesboeken, puzzels, liedjesmap met daarin liedjes met gebaren en we benoemen alles wat er aanwezig is en wat we gaan doen. Daarnaast werken wij met thema's. Het thema is onder andere zichtbaar in de groep aanwezig op de thematafel. Daarnaast staan er boeken die aansluiten bij het thema. En versieren wij de groep met de werkjes die de kinderen binnen het thema maken.
Rekenen (ontluikende gecijferdheid)	Tijdens de kring tellen we samen de kinderen en voor het fruit eten tellen we samen de bordjes, hoeveel kinderen aan tafel zitten enz. We benoemen de dagen van de week.	Tussen de activiteiten door benoemen wij binnen ons dagelijkse handelen bijvoorbeeld we stapelen de bekertjes als ze leeg zijn (hoge toren). We praten over veel of weinig fruit.	Foto 's van alle kinderen die op de wand hangen, een open kast waarin verschillende reken activiteiten beschikbaar zijn. We hebben een bouwhoek.	Spellen om te tellen. Rekenspel in de vorm van staven met kleuren, verschillende vormen, hoog laag etc. Blokken om torens te maken. Constructiemateriaal. Alles kan geteld worden. Sorteerplank. Puzzels met klein en groot.

Ontwikkelingsgebied	Geplande activiteiten	Overgangsmomenten	Ruimte	Spelmateriaal
Motoriek	Het streven is om elke dag buiten te spelen. Wanneer de omstandigheden dat echt niet toelaten hebben we de uitwijk mogelijkheid naar de gymzaal of het inpandige kleuterplein.	Kinderen mogen vrij bewegen. We stimuleren beweging door zelf aan tafel te gaan zitten, ze klimmen zelf op de hoge bank. Kinderen mogen zelf op de trap klimmen naar de vide of bij verschonen naar het aankleedkussen. Kinderen mogen zelf de trap van glijbaan buiten opklimmen.	De gehele binnenruimte is ruim opgezet zodat kinderen zich vrij kunnen bewegen. Buiten is niet alleen veel open ruimte om in te rennen maar ook voldoende uitnodiging om te klimmen, springen, fietsen enz.	Groot ontwikkelingsmateriaal als blokken en duplo; puzzels, klein ontwikkelingsmateriaal, auto's, creatief materiaal (verf, potloden, krijt, klei, kwastjes), kralenplankje, grote kralen, prikpenen, vingerverf, etc. Teletubbieheuvel, Buitenhuisje, hoge banken, fietsen, ballen, bij de grote speelplaats hebben we ook nog een glijbaan.
Sociaal- emotionele ontwikkeling	We praten met de peuters op kindhoogte op een vriendelijke toon. We benoemen de gevoelens van de kinderen en stellen ze op hun gemak. We laten de peuters merken dat we hun signalen hebben verstaan door te reageren en te zorgen dat het kind zich gehoord, gezien en begrepen voelt. Als meerdere peuters tegelijk onze aandacht vragen, geven we aan dat we het gehoord hebben en ze even moeten wachten (beurt verdelen). Tijdens activiteiten werken we in kleine groepjes. We stimuleren kinderen samen te werken. We leren hen naar elkaar te luisteren door kringactiviteiten. Ieder kind wordt hierdoor gezien en gehoord. Nieuwe peuters krijgen extra aandacht voor het dagritme bij het wennen	We spelen of doen mee met de kinderen of zijn op de achtergrond aanwezig. We luisteren en kijken mee met de kinderen. We zijn ten alle tijde toegankelijk voor hen en helpen hen waar nodig. Er worden grenzen en structuur aangeboden, met respect voor de autonomie (bv. op eigen manier en tempo de jas zelf aandoen, handen wassen bij toiletgang). Bij overgangs-momenten worden signaal liedjes gezongen, bv. bij opruimen, handen wassen). We reageren positief op positieve contacten tussen kinderen. Bij ruzie bespreken we met de kinderen wat er gebeurde en zoeken samen naar een oplossing om de kinderen zelf weer op weg te helpen. We benoemen gedrag en gevolgen van gedrag met de peuters.	De ruimte is veilig, voorspelbaar en herkenbaar ingericht op een kind vriendelijk niveau.	Keuken, autohoek maar ook bv een trein waar kinderen samen kunnen spelen. Een duidelijke afspraak is; samen spelen, samen delen. Poppenhoek/ huis-hoek met tafel, stoelen, bedjes, poppenkleding, keukenspullen, telefoon, keukenblok, etc.; verkleedkleren; poppen; kosteloos materiaal, poppenkast-poppen, boekjes, dagritmekaarten.

4 Pedagogisch vakmanschap

Wij werken met vakmensen met een gedeelde passie. De werkwijze is gericht op de ontwikkeling van kinderen maar ook op die van zichzelf en hun team. Iedere collega heeft andere kwaliteiten en ervaringen. Deze worden binnen het team benut en vormen een inspiratiebron voor collega's. De diversiteit in het team maakt dat medewerkers van elkaar kunnen leren. Want net als de kinderen, moeten ook zij soms juist iets doen om andere talenten te ontwikkelen.

4.1 TALENT

Bij Kanteel werken we met TALENT*. Hiermee bedoelen we de vaardigheden die pedagogisch medewerkers gebruiken om professioneel en positief bij te dragen aan de ontwikkeling van ieder kind. (*'TALENT' is afgeleid van de interactievaardigheden zoals door het NCKO onderzocht en geadviseerd.)

T Talent ontwikkelen van ieder kind

Onze pedagogisch medewerkers weten in welke ontwikkelingsfase een kind zich bevindt. Ze volgen structureel ieder kind in zijn ontwikkeling en sluiten aan bij de behoeftes en interesses van het kind. Ze scheppen de juiste omstandigheden waardoor kinderen de volgende stap in hun ontwikkeling kunnen zetten. Zij werken actief aan de talentontwikkeling van ieder kind. Er is daarom iedere dag voor ieder kind weer iets te beleven en te leren bij Kanteel.

Ook als kinderen hier extra steun bij nodig hebben, dan kunnen wij kinderen dit bieden. Hiervoor werken wij op een aantal locaties met een voor- en vroegschoolse educatieprogramma. (VVE).

A Autonomie respecteren

Kinderen hebben een innerlijke drang om de wereld te leren kennen en te begrijpen. In deze ontdekkingstocht laten kinderen al heel jong een eigen wil en eigen karakter zien. Doordat wij dat erkennen en stimuleren bouwt een kind zelfvertrouwen op en een positief gevoel over zichzelf. Wij respecteren de eigen oplossingen en ideeën van kinderen. Hoe ouder een kind wordt, hoe meer het zelf zal willen en kunnen doen. Wij geven kinderen hiervoor de mogelijkheid en de ruimte.

In ons werk staat daarom kindparticipatie centraal. Hiermee willen wij de autonomie van kinderen actief stimuleren door ze uit te nodigen om mee te denken, zelf beslissingen te nemen, dingen uit te proberen en problemen op te lossen. Bij kindparticipatie gaat het niet om eenrichtingsverkeer, maar om een wisselwerking tussen de kinderen onderling en de pedagogisch medewerkers.

L leiding geven en structuur bieden

Vrijheid en structuur hangen nauw met elkaar samen. Kinderen de vrijheid geven in het maken van eigen keuzes werkt het beste in een omgeving waar regelmaat en structuur aangebracht zijn en waar grenzen worden gesteld. Dit draagt bij aan het gevoel van veiligheid en welbevinden van een kind. Onze pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de belangrijke rol die ze hebben in het bieden van deze veiligheid. Zij helpen kinderen om hun gedrag te sturen en leren hen de regels te begrijpen en zich hieraan te houden. Deel uitmaken van een stabiele groep met vaste pedagogisch medewerkers en het aanbieden van een programma met een dagritme en regelmaat geeft kinderen houvast en gevoel van veiligheid, zij weten wat hen te wachten staat. Want waar je je veilig voelt kom je tot ontwikkeling.

E Emotioneel Steunen

Emotionele steun van een volwassene zorgt ervoor dat kinderen op verkenning gaan en zich ontwikkelen. Hiervan zijn onze medewerkers zich altijd bewust. De pedagogisch professionals op de groepen hebben oog voor kinderen. Door goed te kijken naar een kind en door te proberen te begrijpen wat het bedoelt, kan de medewerker op de juiste manier op een kind reageren. Het creëren van een emotioneel veilige plek staat centraal in ons dagelijks werk. Als een kind ontspannen

is, openstaat voor de wereld en goed in zijn vel zit, dan komt het tot optimale groei. Het is onze taak om hier zorg voor te dragen.

N Naast elkaar en samen leren spelen

Kinderen uiten zich vanaf hun geboorte als sociale wezens. Door ervaringen te delen met andere kinderen en volwassenen, door samen dingen te doen en door de communicatie die daarmee gepaard gaat geven kinderen betekenis aan hun ervaringen. Een groep op een kindcentrum is een unieke leerplek voor kinderen. Zij doen hierbij positieve en negatieve ervaringen op. Als pedagogisch medewerker heb je door je manier van ondersteunen en begeleiden veel invloed op de manier waarop interacties tussen kinderen verlopen. Door zelf positieve interacties met kinderen aan te gaan, bevorder je ook positieve interacties tussen kinderen onderling. De pedagogisch medewerkers zoeken altijd naar een goede balans tussen het kind als individu en de groep, tussen samen en alleen. Maar ook tussen jongste en oudste kind in een groep.

T Taal is de basis

Communicatie, verbaal en non-verbaal, vormt de basis van het werk van de pedagogisch medewerker op de groep. Alles is communicatie: een baby die je met een pruillip aankijkt, een peuter die aan je hand trekt of een schoolkind dat je van alles wil vertellen.

Voor kinderen is taal dé manier om de wereld beter te leren kennen. Door met kinderen te praten leren zij de taal kennen en gebruiken. Pedagogisch medewerkers benoemen wat er gebeurt en bereiden kinderen voor op situaties, leggen deze uit en helpen kinderen gedachten en gevoelens te verwoorden. Wij vinden communicatie de belangrijkste basis voor alle ontwikkeling.

De pedagogisch medewerkers van De Terp zijn dan ook allemaal in het bezit van hun diploma; TAALTOETS 3F.

De pedagogisch medewerker bij kindcentrum De Terp heeft oprechte aandacht voor ieder kind. Daarbij staat het kind en diens behoefte en wensen centraal. Voor een goede balans op de groep zorgt de pedagogisch medewerker door middel van afwisseling tussen momenten van uitdaging en momenten van rust. Ook ziet een pedagogisch medewerker wanneer het moet ondersteunen in de interactie tussen kinderen. Door tijdens groepsoverleggen en teamoverleggen te reflecteren en casussen te bespreken blijven we alert en kunnen we gebruik maken van elkaars kwaliteiten. Ook wordt er tijdens het overleg regelmatig gekeken naar de protocollen en werkinstructies van Kanteel.

Regelmatig biedt Kanteel de pedagogisch medewerkers de kans om bij te scholen door deel te nemen aan trainingen zoals de Talentwijzer en cursussen. Onderdeel hiervan is ook onze VIB. Bij Video Interactie Begeleiding wordt de pedagogisch medewerker gefilmd tijdens haar dagelijkse werkzaamheden. Dit videofragment wordt daarna geëvalueerd met een pedagogisch coach. Ook sluit een pedagogisch coach regelmatig aan bij de groep. De coach ondersteunt de pedagogisch medewerkers en behandelt met hun het pedagogisch handelen en daarbij komende pedagogische dilemma's. Met regelmaat biedt Kanteel medewerkers een Kanteel Café aan. Tijdens deze bijeenkomsten komt een onderwerp aan bod dat door een externe partij wordt toegelicht/ verdiept zoals het onderwerp; TAALONTWIKKELINGSACHTERSTAND (TOS) en krijgen de medewerkers de kans om vraagstukken te overleggen met andere collega's van andere locaties.

4.2 Inzet beroepskrachten in opleiding /stagiaires

Bij Kanteel willen we graag investeren in het TALENT van de toekomst daarom werken we op alle locaties met studenten van verschillende opleidingen.

Door het aanbieden van stageplaatsen:

- werken wij daadwerkelijk mee aan het opleiden van toekomstige beroepsbeoefenaars;
- kunnen wij onze kennis overdragen;
- leggen wij contacten met de beroepsopleidingen;

- blijven we op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen;
- vergroten we de bekendheid van onze organisatie;
- verwerven we nieuwe medewerkers;
- krijgen we een frisse kijk op vanzelfsprekenden;
- kunnen we beoordelen welke beroepsopleiding het beste aansluit bij bepaalde functies.

Een goed leerklimaat draagt er toe bij dat de werkomgeving een leeromgeving wordt. De student is tijdens de werkuitvoering bezig met werken en leren tegelijk (werkomgeving). In deze omgeving doet de student ervaringen op en dat maakt de werkomgeving tot een leeromgeving, zodat de student kan groeien in het leerproces. Dit betekent dat van alledaagse handelingen en situaties, leersituaties gemaakt worden.

Taken stagiaires/beroepskracht i.o. :

De stagiaire/ beroepskracht i.o. draait, onder toezicht en boventallig, mee in het dagelijks ritme van de dag en voert werkzaamheden uit waartoe zij/hij geëigend is en krijgt verantwoordelijkheden die aansluiten bij het betreffende opleidingsniveau. Met de werkbegeleider worden specifiek de taken besproken die de stagiaire/ beroepskracht i.o. mag/moet uitvoeren.

Begeleiding stagiaires/beroepskracht i.o.:

De stagiaire/ beroepskracht i.o. wordt (in)direct begeleid door:

* De praktijkopleider; de praktijkopleider coördineert de zaken die betrekking hebben op het werven, begeleiden en beoordelen van stagiairs en het stagebeleid in zijn algemeenheid. De praktijkopleider heeft contact met de locatiemanager, de werkbegeleider en de stagiaire/ beroepskracht i.o.

* De werkbegeleider; de werkbegeleider is de directe begeleider, het directe aanspreekpunt. De stagiaire/beroepskracht i.o. en werkbegeleider hebben onderling het meeste en intensievere contact. Door het observeren en begeleiden van de stagiair/beroepskracht i.o. zal hij/zij bewust(er) omgaan met de werkzaamheden in de groep en zijn/haar handswijze regelmatig en kritisch bekeken en geëvalueerd worden.

* Het team; het team ondersteunt zowel de werkbegeleider als de beroepskracht i.o. / stagiair door mee te kijken, te luisteren en waar nodig ondersteuning te verlenen tijdens het dagelijkse leerproces van de beroepskracht i.o./ stagiair. Het team communiceert (on)gevraagd hierover.

NB. Wij werken niet met vrijwilligers.

Afhankelijk van het leerjaar en de competenties van de stagiaire wordt deze ingezet bij de volgende taken:

- Persoonlijke verzorging: kinderen uitkleden, aankleden, verschonen, toiletgang, assisteren bij eetmomenten. Was te draaien en was te vouwen.
- Schoonmaakwerkzaamheden: tafels en stoelen schoonmaken, bedden verschonen, keuken, verschoonruimte, groepsruimte schoonmaken.
- Overdrachtsgesprekken met ouders (altijd onder eindverantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerker/werkbegeleider).
- Ruimte voorbereiden voor activiteiten: activiteitenmaterialen opzoeken, thema uitwerkingen voorbereiden. –
- Groeps-/teamoverleg bijwonen.
- Gespecialiseerd) Activiteitenprogramma's opzetten, themaoverleg bijwonen.
- (Gespecialiseerde) Activiteiten met de kinderen vorm te geven, uit te voeren en te evalueren met de werkbegeleider.
- Begeleiden van de kinderen bij het dagprogramma, kinderen voorbereiden op hetgeen gaat komen, ondersteunen bij de wisselmomenten.
- Werkzaamheden evalueren met werkbegeleider, collega pedagogisch medewerkers of leidinggevende.
- De werkbegeleider heeft elke twee weken een evaluatieoverleg met de stagiaire en begeleidt de stagiaire in zijn of haar leerdoelen. Bij vraagstukken of uitdagingen in het (leer-)proces wordt de opleidingscoördinator of de BPV-begeleider van school ingeschakeld.

Op de Terp hebben wij op het Kinderdagverblijf en het peuterarrangement momenteel geen stagiaires.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerkers en pedagogisch coaches

Bij Kanteel werken we met vier beleids- of stafmedewerkers B. Zij zijn verantwoordelijk voor alle pedagogische beleidstaken voor de gehele organisatie en voorzien hiermee alle kindcentra.

Tevens hebben wij pedagogisch coaches (zonder beleidstaken) in dienst voor de coaching van alle pedagogisch medewerkers binnen de organisatie in hun dagelijks, pedagogisch handelen.

Werkwijze pedagogisch coach op locatie

Jaarlijks stellen wij binnen iedere locatie pedagogische doelen vast te weten:

- Een locatiedoel; Hoe sluit ik aan bij een activiteit.
- Een groepsdoel:
- één of meerdere persoonlijke doelen met betrekking tot pedagogisch vakmanschap.

Aan de hand van deze doelen wordt vastgesteld welke coach wanneer en gedurende welke periode komt coachen. Op deze manier ontvangen alle pedagogisch medewerkers gedurende het jaar coaching op maat. Wij informeren ouders via een plaat voor bij de ingang met naam en foto van de coach en de data waarop zij op locatie aanwezig zal zijn.

Intervisie

Jaarlijks vinden er intervisiebijeenkomsten plaats voor onze pedagogisch coaches en VIB-ers.

Deze bijeenkomsten worden georganiseerd door de beleidsmedewerkers.

Tijdens deze bijeenkomsten wordt o.a. ingezoomd op pedagogische actualiteiten. Deze input wordt o.a. gebruikt om het pedagogisch beleid actueel te houden.

5 Volgen en observeren

5.1 Zo doe ik, zo praat ik, zo beweeg ik

De pedagogisch medewerkers observeren dagelijks de kinderen en de groep. Dit is een bron van plezier, inzicht en verwondering. Bij het structureel observeren van de individuele ontwikkeling en welbevinden van de kinderen wordt gebruik gemaakt van observatie instrumenten.

Bij kindcentrum de Terp werken we met de observatie methode; Zo doe ik, zo praat ik, zo beweeg ik. Dit is een compleet volgsysteem op het gebied van motoriek, spraak/taal en sociale competentie. De vragen in de observatielijsten gaan over concreet observeerbare gedragingen of vaardigheden en geven daarmee een objectief beeld.

Bij Kindcentrum de Terp heeft ieder kind een mentor; dat is een pedagogisch medewerker van de groep van uw kind. De mentor is het aanspreekpunt als het gaat om de ontwikkeling en het welbevinden van uw kind. De mentor volgt en registreert de ontwikkeling van uw kind en voert de ouder gesprekken. Ouders worden tijdens de intake via een formulier op de hoogte gebracht wie de mentor is.

Met de kinderen wordt op de groep besproken wie dat voor hen is. Indien gedurende de opvang de mentor wijzigt, wordt dit per brief aan (het kind en) de ouders aangekondigd en in de groepsmap gewijzigd. Hierdoor is het ten alle tijden voor iedereen duidelijk welke mentor aan welk kind gekoppeld is. Dit zal ook van toepassing zijn tijdens de overstap naar een andere groep. De oude mentor van uw kind zal er voor zorgen dat er een mondelinge overdracht plaats vindt met de nieuwe mentor.

Momenten waarop onder andere het welzijn en de ontwikkeling van uw kind besproken wordt zijn tijdens;

- 3 maanden evaluatie (3 maanden na plaatsing).
Deze ontvangt u per mail en kunt u digitaal invullen. Graag horen wij uiteraard van u als er vragen en of opmerkingen zijn om onze opvang te verbeteren.
- 10 minutengesprek.
Wij bieden u 1 keer per jaar de mogelijkheid aan om een 10 minuten gesprek te voeren met onze medewerker. Dit zit vaak gekoppeld aan de verjaardag van uw kind.
- Overdrachtsgesprek/Eindevaluatie.
Bij de overstap naar de basisschool of als u stopt met de opvang dan bieden wij altijd een mogelijkheid aan voor een gesprek.

Naast de gesprekken met u als ouder wordt de ontwikkeling en het welbevinden van de kinderen intern besproken tijdens de groepsoverleggen met de pedagogisch medewerkers van de groep van uw kind. Als de pedagogisch medewerker iets opvalt in de ontwikkeling van uw kind of zij het vermoeden heeft dat er iets aan de hand is met uw kind dan wordt dit met de ouders besproken of ze dit herkennen en wordt afgesproken welke stappen ondernomen moeten worden.

Wij proberen aan alle kinderen de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft. Dit doen wij niet alleen. We werken samen met zorgpartners uit de wijk of omgeving.

Binnen ons Kindcentrum werken wij nauw samen met het consultatiebureau en de IB'ers van onderwijs. Indien nodig kunt u er ook voor kiezen om uw kind tijdens de opvang logopedie te laten volgen op ons kindcentrum.

Ons uitgangspunt hierbij is dat wij alles doen in overleg met u als ouder. U kent uw kind het beste. De pedagogisch medewerker of de locatiemanager zal u hierover altijd uitgebreid informeren.

De pedagogisch medewerkers zijn getraind op het gebied van observeren en communiceren zodat ze op een verantwoorde manier de zorgbehoefte van kinderen in kaart kunnen brengen en hierover in gesprek gaan met ouders. Het stappenplan Basiszorg op een kindcentrum, zie bijlage, is de werkinstructie voor medewerkers in het geval zij problemen signaleren bij een kind. Dit stappenplan wordt in de gemeente

's-Hertogenbosch gemeente breed gehanteerd in het kader van de Ondersteuning structuur 0-13. De kinderen waar zorg over is worden besproken in de kindbespreking 0-13 waarbij u als ouder ook aanwezig bent. Samen met u wordt gekeken naar de beste ondersteuning voor uw kind.

Bij vermoeden van mishandeling of misbruik geldt een ander plan van aanpak. Wanneer er een vermoeden van kindermishandeling of seksueel misbruik is, hanteren we binnen Kanteel de wettelijk verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, die is vastgelegd door de Brancheorganisatie Kinderopvang. Alle pedagogisch medewerker bij Kanteel zijn hiervan op de hoogte. De locatiemanager is aandacht functionaris en begeleidt de pedagogisch medewerkers in een correcte doorloop van de verplichte Meldcode.

5.2 SNEL

In de gemeente 's-Hertogenbosch wordt bij alle kinderen in de kinderopvang of het peuterarrangement op de leeftijd van 2,8 jaar de SNEL 30-33 maanden afgenomen. Het doel van deze test is om zo snel mogelijk in te kunnen springen als uw kind kans loopt om een taalachterstand te ontwikkelen. We werken hierbij nauw samen met de jeugdverpleegkundige.

U wordt over deze test op uw locatie verder geïnformeerd. Voorafgaande aan deze test zullen wij u om toestemming vragen.

5.3 Overdrachtsformulier

Als uw kind vanuit kinderopvang of peuterarrangement doorstroomt naar een basisschool, vindt er een overdracht plaats met de leerkracht van de basisschool.

In het overdrachtsformulier staat de ontwikkeling van het kind omschreven. De leerkracht is op deze manier op de hoogte van de vaardigheden. Ook weet hij wie het kind heeft begeleid op het kinderdagverblijf/peuterarrangement en kan er eventueel een terugkoppeling plaatsvinden. Voordat wij dit formulier aan de basisschool geven, krijgt u het uiteraard eerst zelf te lezen.

Gaat uw kind naar een andere basisschool, dan sturen wij het overdrachtsformulier, met uw toestemming, op naar de basisschool waar uw kind naar toe gaat. Indien gewenst kan er aan de leerkracht nog een mondelinge toelichting gegeven worden. Het overdrachtsformulier zullen wij, indien mogelijk, samen met uw kind aan zijn of haar toekomstige leerkracht gaan geven.

6 Visie op kind en ontwikkeling bij Kanteel

We doen het samen, dat is ons uitgangspunt.

In alles wat we doen proberen we de leefwerelden waarin kinderen opgroeien te verbinden: thuis, kinderopvang, buurt en school. Zo creëren we een emotioneel positief klimaat waarin kinderen kunnen groeien en ontwikkelen.

Op ons Kindcentrum ziet en beleefd u veel mogelijkheden. Daar staan wij ook zeker voor open. Wij zijn altijd op zoek naar partijen die een steentje kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Dat kan zijn in de vorm van activiteiten zoals Yoga, Dans, Muziek, etc. Ook vinden we het leuk om naast onze werkzaamheden op de locaties actief te zijn in onze omgeving, de leefomgeving van uw kind. Te denken valt aan de samenwerking tijdens de wandeldriedaagse, de intocht van sinterklaas in Rosmalen en de kindervakantie week.

7 Ouders

Een gelukkige en veilige kindertijd gun je ieder kind. Ouders zijn de eerste en belangrijkste opvoeders om daarvoor te zorgen. Wanneer een kind naar een van onze locaties komt, willen wij graag een steentje bijdragen. Hiervoor is een open en positieve samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers belangrijk. Daarom gaan we regelmatig met ouders in gesprek over wat hun kind meemaakt, hoe hij /zij zich ontwikkelt en of er eventuele zorgen zijn.

In de relatie met elkaar, staan duidelijke en eerlijke communicatie en wederzijds begrip, centraal. Mondeling en schriftelijk wisselen we informatie uit over dagelijkse zaken en belangrijke gebeurtenissen. Ieder jaar zijn er oudergesprekken waarin de ontwikkeling en het welbevinden van het kind centraal staan. We vinden het ook belangrijk dat ouders elkaar ontmoeten, daarom vieren we samen feest of organiseren we ouderbijeenkomsten.

Communicatie

Communicatie met ouders bij het halen en brengen van het kind.

Wij hechten waarde aan vaste breng- en haaltijden, omdat dit voor kinderen herkenning, duidelijkheid en dus veiligheid biedt. Bovendien brengt dit rust in de groep. We willen graag om 9.00 uur met ons dagprogramma beginnen.

De momenten dat u uw kind bij ons brengt en haalt, gebruiken wij graag voor een overdracht tussen u en de medewerker. Om er zeker van te zijn dat hier tijd voor is, verwachten wij van u dat u uw kind op tijd komt brengen en halen.

Voorop staat dat wij een prettige open sfeer willen creëren bij het halen en brengen van uw kind. Wij vinden het belangrijk dat u ons op de hoogte stelt van eventuele bijzonderheden in de thuissituatie met betrekking tot uw kind, bijvoorbeeld: is uw kind niet helemaal fit, heeft het niet goed geslapen, zijn er veranderingen in eet- en/of slaapgewoonte of zijn er gebeurtenissen geweest die indruk maken op uw kind?

Bij de dagelijkse overdracht wisselen we informatie uit hoe het met uw kind gaat. Als u wat langer wilt praten over uw kind, redenen hiervoor kunnen zijn dat u wat dieper in wilt gaan op zorgvragen, verbeterpunten of problemen, dan kunt u altijd een afspraak maken met de mentor van uw kind.

Wilt u ons altijd laten weten als u met uw kind weggaat! Zo weten we precies welke kinderen opgehaald zijn. Vooral bij buitenspelen en bij een calamiteit is dit van wezenlijk belang.

Het schriftje/documentatie

Bij het kennismakingsgesprek in de groep krijgt u een schriftje mee om de communicatie tussen ouders en pedagogisch medewerkers te bevorderen en om de belevenissen van uw kind over te dragen. In de eerste week dat uw kind komt, kunnen de medewerkers ervoor kiezen vaker te schrijven over hoe het is gegaan. Na die tijd zal dat eens in de twee maanden zijn. Natuurlijk vinden wij het prettig als u ook regelmatig iets schrijft over het wel en wee van uw kind.

We maken met grote regelmaat foto's. Niet alleen van speciaal georganiseerde activiteiten, maar ook om letterlijk te laten zien hoe kinderen gedurende de dag bezig zijn. Deze foto's zullen we regelmatig in het ouderportaal plaatsen.

Plakboek

Vanaf 1 jaar houden we een plakboek bij voor uw kind. Hierin verzamelen we knutselwerkjes en soms foto's van uw kind. Wanneer uw kind afscheid neemt van het kinderdagverblijf dan krijgt hij/zij het boek mee als herinnering aan de tijd op het kinderdagverblijf.

Nieuwsbrief

Tevens houden wij u op de hoogte van het reilen en zeilen binnen ons kindcentrum middels de nieuwsbrief. Deze ontvangt u gemiddeld zes keer per jaar via het ouderportaal.

Ouderavond

Een keer per jaar wordt door de pedagogisch medewerker en/of de oudercommissie een thematische ouderavond georganiseerd. De invulling hiervan wordt ieder jaar opnieuw bekeken en is dus niet ieder jaar hetzelfde. Soms hebben we groepsgebonden ouderavonden, bijvoorbeeld als een thema zich niet leent voor behandeling in een hele grote groep.

10-minuten gesprek

In deze gesprekken wordt de voortgang en de ontwikkeling van een kind met de ouders besproken. Wij bieden u 1 keer per jaar de mogelijkheid om een 10 minuten gesprek te voeren met de mentor van uw kind. Dit zit vaak gekoppeld aan de verjaardag van uw kind. Mocht er buiten dit jaarlijkse moment reden zijn om nog een keer af te spreken vanuit uw of onze kant, dan is daar uiteraard ruimte voor.

Oudercommissie

Bij Kanteel is de inspraak van ouders op verschillende manieren mogelijk. Elk kindcentrum of locatie heeft een eigen oudercommissie waarin ouders mee kunnen praten over de manier van werken op het kindcentrum. De locatiemanager is altijd bij deze vergaderingen aanwezig. De verschillende oudercommissies zijn verenigd in de Centrale Cliëntenraad (CCR). Binnen de CCR krijgen ouders de mogelijkheid om mee te praten over de besluitvorming en beleidsvoering van Kanteel Kinderopvang.

We hebben ook een klachtenprocedure waarmee ouders zowel klachten als tips en verbeterpunten kunnen delen. De locatiemanager kan u hier meer over vertellen, ook kunt u kijken op [onze website](#). Binnen Kindcentrum de Terp houden wij er een open aanspreekcultuur op na. Dat geldt voor de kinderen, de pedagogisch medewerkers, maar ook voor u als ouder. Mocht er zaken zijn die u graag anders ziet of die vragen oproepen. Ga in gesprek met de pedagogisch medewerker (eventueel de mentor van uw kind). Komt u er niet uit, dan staat mijn deur altijd voor u open.

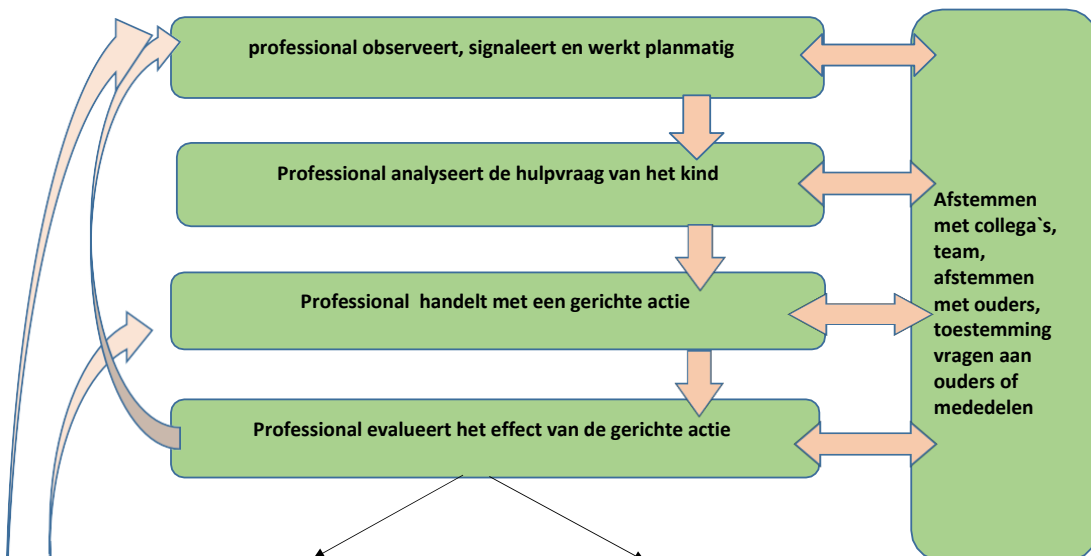
Mocht uw klacht niet naar tevredenheid worden afgehandeld op locatie dan verwijst ik graag naar [onze klachtenroute](#).

Ook op andere manieren gaan wij met ouders in gesprek. Bijvoorbeeld met een brainstormsessie, klanttevredenheidsonderzoek of ouderavond. De mening van iedere ouder telt, dat is ons uitgangspunt.

8 Bijlage Basiszorg op het kindcentrum

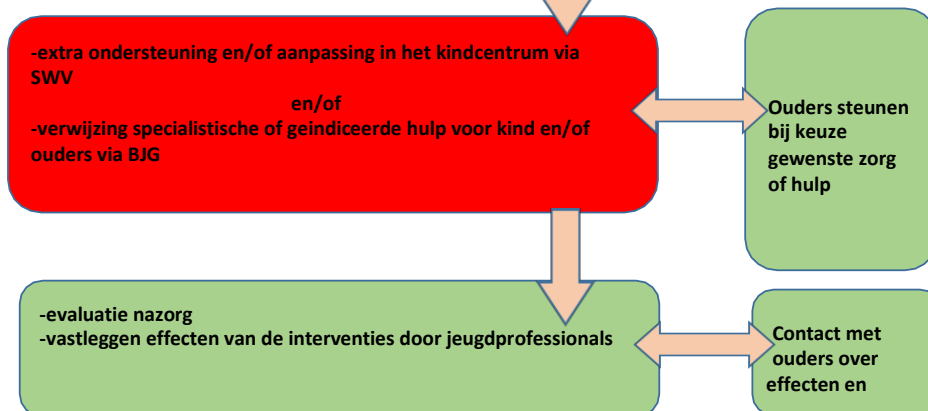
BASISZORG OP HET KINDCENTRUM

BASISZORG AANGEVULD MET EXTRA ZORG

EXTRA GESPECIALISEERDE ZORG OF EXTERNE ZORG

In samenwerking met Gemeente 's-Hertogenbosch en de werkgroep 0-23 (BJG, Divers, GGD, Juvans, MEE, Kanteel Kinderopvang, SWV regio de Meierij PO en VO)